O MAPA CONCEPTUAL.

Antes de redatar os textos debemos elaborar un esquema ou mapa conceptual, seguindo a estrutura da proposta de contidos do Atlas Histórico.

Que criterios seguimos para elaborar un bo mapa conceptual?

1. **Título**: Sintetiza con claridade o contido do mapa conceptual.
2. **Temas e subtemas**: aparecen claramente enfocados e convértense no centro de atención principal do mapa.
3. **Palabras e ideas clave**: Aparecen todas elas, diferenciando na **xerarquía** as principais das secundarias.

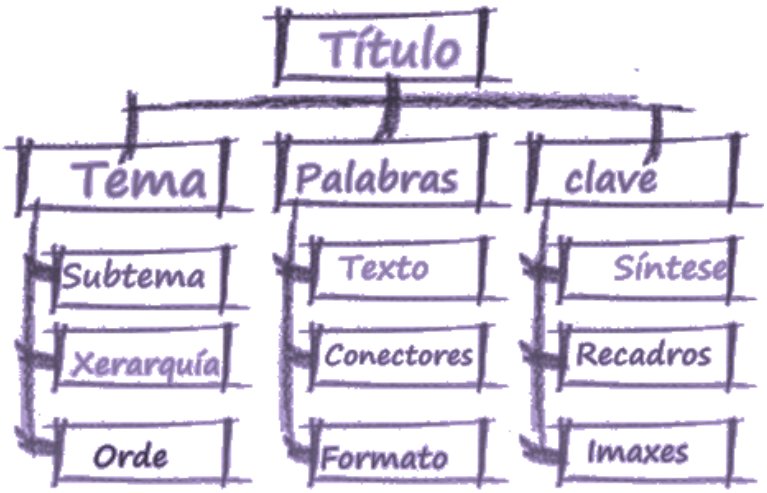

4. **Texto**: faise un esforzo de **síntese**, facilitando a lectura rápida e comprensiva.

5. **Organización**:
   a. Hai unha **estrutura clara e xerarquizada** (de máis a menos importante, de máis xeral a máis concreto), enchendo o espazo de xeito proporcional e proporcionado.
   b. Como axuda, márcanse perfectamente os **diferentes nives con conectores (liñas, frechas), cores, recadros e formas diversas.**
   c. Sempre se segue unha **orde fixa e clara** no mapa conceptual: en vertical, en horizontal, seguindo as agullas do reloxo …

6. **Formato e estética**: Creativo, sendo **atractivo visualmente e facilitando a consulta** dos conceptos.

7. **Imaxes: claras, representivas e ilustrativas do contido** co que se relacionan. A súa presenza non desvía a atención do contido principal nen desorganiza dificultando a visualización nítida da estrutura interna do mapa conceptual.

CC BY NC SA

Pasos a dar na elaboración dun mapa conceptual.

Para elaborar un esquema ou mapa conceptual , debemos ter moi claros os pasos a dar, ser ordenados e seguilos un a un.

1. Facer unha **lectura atenta** do contido que imos traballar.

2. **Dividir en partes ben definidas** o contido, **apartados ou temas (e subapartados ou subtemas)** que veñen dados pola xerarquía ou importancia que teñen: dan estrutura (orde) e son esenciais para entender o contido. No punto *O contido do Atlas Histórico* xa tes especificados os apartados principais.

3. Dentro de cada apartado anterior, resaltar, aillar ou anotar **as palabras, conceptos ou ideas clave.**

4. **Damos forma ao esquema ou mapa conceptual**, establecendo unha xerarquía clara por niveis: apartados (temas) – subapartados (subtemas) – palabras, conceptos ou ideas clave:
   - **1º nivel:** Partimos do **título**, que debe responder ao tema principal sobre que nos fala o contido.
   - **2º nivel:** Ainda que non é necesario, podemos poñer un **subtítulo** que complemente, explique ou amplíe a información do título.
   - **3º nivel:** Do título parte tantas liñas (ou frechas) de conexión coma número de **apartados principais** nos que dividimos o contido.
   - **4º nivel: Subapartados** nos que dividimos as partes principais do contido.
   - **5º nivel e seguintes**: ordenamos e organizamos as **palabras, conceptos e ideas claves**.

Consello prácticos.

- **Enmarcamos**, cando menos, o título, subtítulo e apartados principais en **formas xeométricas** (rectángulo, círculo …)
- Damos unha **cor** distinta a cada nivel de información.
- En cada **liña de conexión** (ainda que non é conveniente en todas) poñemos **proposicións ou conectores**: leva a , divido en, para ….
- Pensamos e escollemos a **forma** máis adecuada que lle imos dar ao mapa conceptual ou esquema: horizontal vertical, de arriba abaixo, concéntrico ou radial….
- A **simplicidade** é moi importante: poñer demasiados niveis de información, excesivo texto … dificulta a lectura do mapa conceptual. Debemos buscar un **equilibrio**.
- É conveniente o uso de **imaxes ilustrativas**, que teñan relación coa ideas ou ideas principais, sempre buscando o equilibrio do que falamos. Non poñas un montón de imaxes que "ensucian" o mapa conceptual.
- Se queres facer o mapa conceptual dixital, tes varios programas e aplicacións online: Cmap, Canva, GoCongr, Text2Mindmap …

CC BY NC SA

EXPOSICIÓN ORAL DOS MAPAS CONCEPTUAIS

Facemos unha exposición oral do contido dos mapas conceptuais. Seguindo a estrutura do mesmo, expoñemos o contido do tema de forma oral. Deste xeito, podemos "ensaiar" o que vai ser despois a redacción do texto expositivo, ver como tratan o tema outros grupos de traballo, debater sobre o contido, sobre como facer o texto, sobre algún contido que non teñades claro …. Como axuda, podes usar as actividades de pizarra dixital (relacións feudais, sociedade feudal e o señorío) que che propoñemos.

Algún consello para facer unha boa exposición oral?

- Fala **alto, claro e despacio**. Vocaliza, con frases curtas e sinxelas, non queiras decir todo á vez.
- Utiliza un **vocabulario adecuado**, explicando aquelas palabras que poidan ser difíciles de entender.
- Segue o **guión** establecido no mapa conceptual. Terás unha guía clara e o teu discurso será máis claro e ordenado.
- Mantén o **contacto visual**: Mira a todos o público, non só a unha persoa ou a un pequeño grupo.
- Acompaña o discuros con **xestos** … pero sen esaxerar.
- Se utilizas **materiais de apoio** (unha presentación, unha imaxe …) o púbico estrá máis centrado e a ti resultarache máis doado…. pero sen que estes materiais sexan só de apoio, que non substitúasn á mesma presentación oral.
- Ah!.... e fai ensaios previos memorizando certas frases clave! A **preparación** é fundamental.

REDACTAMOS OS TEXTOS.

Seguindo a orde e xerarquía do mapa conceptual e guiándonos pola estrutura textual proposta, imos escribindo as frases que compoñerán o texto e expoñerán a información.

Podes consultar no paratado Guías como se elabora un texto expositivo

CC BY NC SA

Rúbrica de avaliación Mapa Conceptual ...

Aspecto á avaliar	4 Excelente!!	3 Moi ben!!	2 Suficiente pero mellorable	1 Insuficiente
Título	Orixinal, non copiado directamente da fontes de información, resume e reflicte claramente o contido.	Sintetiza con claridade o contido do mapa conceptual.	Sintetiza o tema principal do mapa conceptual.	Hai unha desconexión clara entre título e mapa conceptual.
Temas e subtemas	Aparecen claramente enfocados e convértense no centro de atención principal do mapa.	Aparecen ben enfocados e centran a atención do lector.	Aparecen case sempre enfocados no tema destacando sobre o resto de contido.	Non aparecen centrados no tema, sen orde e dificultan claramente o entendemento do mapa conceptual.
As palabras e ideas clave	As palabras que eliximos e anotamos son todas aquelas sen as cales o contido perdería sentido. Están xerarquizadas.	As palabras que eliximos e anotamos son case todas aquelas sen as cales o contido perdería sentido. Están xerarquizadas.	Eliximos as palabras clave pero falta algunha importante ou algunha delas non é relevante.	Non recolle as palabras clave máis importantes e/ou non fai a tarefa
Texto	Faise un esforzo de síntese, facilitando a lectura rápida e comprensiva do mapa conceptual.	Faise un esforzo de síntese, facilitando a lectura comprensiva do mapa conceptual.	En xeral resume contido, facilitando a lectura mapa conceptual.	Non se constata esforzo de síntese, entorpecendo a lectura do mapa conceptual.
Organización	Presenta unha estrutura clara e organizada, con diferentes niveis e conectores, cores recadros e formas diversas, seguindo sempre unha orde fixa e clara.	Presenta unha estrutura en xeral clara e organizada, con diferentes niveis e conectores, , seguindo unha orde fixa e clara.	Presenta unha estrutura, con diferentes niveis e conectores.	Non presenta estrutura algunha, sen diferenciar niveis de información nen conectores.
Formato e estética	Sorprende, sendo creativo, sendo atractivo visualmente e facilitando a consulta dos conceptos.	Atractivo visualmente e facilitando a consulta dos conceptos.	En xeral, o seu formato non entorpece visualmente a lectura do contido.	Carece de todo criterio estético e formal, entorpecendo claramente a lectura dos contidos.
As imaxes	Imaxes moi apropiadas, ilustrativas, representativas e complementarias ao contido. Non desvían a atención do contido principal.	Imaxes apropiadas, ilustrativas, representativas e complementarias ao contido.	Algunha das imaxes non ten relación co contido ou con algunha das súas partes. Desvían a atención do contido principal.	As imaxes non teñen relación directa ao contido que ilustran, ou están distribuidas aleatoriamente.

CC BY NC SA